



## Η ΜΑΙΑ ΣΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ\*

Τρίτος και σπουδαιότατος τομείς έργασίας άνοίγεται για τη Μαΐα του Α.Κ.Ι. και την προσκαλεί να του δώσει δλη της την καλή διαθεση, την εργατικότητα και την αγάπη. Ο τομείς αυτός είναι το παιδί γενικά, και το νεογέννητο και το βρέφος ειδικότερα.

Οι άρχαιο πρόγονοί μας ήξεραν πάρα πολύ καλά τη σημασία και την αξία που είχε για την ευημερία και το μέλλον της κοινωνίας το γερό παιδί. Μά μήπως σήμερα έπαψαν να ισχύουν οι αξίες αυτές; Κάθε άλλο στην εποχή μας άναγνωρίζεται έλο και περισσότερο η ανάγκη να προστατευθή το παιδί και να βοηθηθή στην άνάπτυξή του για να γίνουν πιδ γερά τα θεμέλια της κοινωνίας μας.

Στην προστασία αυτή του παιδιού συνετέλεσε βέβαια πολύ η πρόοδος της Ιατρικής, με τις μεγάλες και τεραστίες σημασίας άνακαλύψεις των τελευταίων χρόνων, και ιδίως των όρρών, των έμβολίων, και των αντιβιοτικών. Άλλά και η Παιδιατρική, που σαν ειδικός κλάδος έσκυψε με στοργή πάνω στο παιδί και μελετώντας με προσοχή τις δυσκολίες του, τα προβλήματά του, και τις τόσο διαφορετικές από του ένηλικού αντιδράσεις του, μπόρεσε να φτάσει σε συμπεράσματα που άνοιξαν κυριολεκτικά καινούριους σωτήριους δρόμους, που άγκάλιασαν τόσο το γερό παιδί. Έχει όμως ανάγκη έπίσης από συμπάρσταση και βοήθεια για να παραμείνη γερό και δυνατό, όσο και το άσθενικό και το άρρωστο, για να το γιατρέψουν και να το άνακουφίσουν.

Έπίσης, στα θέματα της άγωγής, οι νεότερες άνακαλύψεις, της ψυχολογίας κυ-

ρίως, έδημιούργησαν άληθινή επανάσταση και έρριξαν τελείως καινούριο και άπλετο φως στην ψυχοσύνθεση και στη νοστροπία του παιδιού. Σπουδαιότατες λοιπόν έλες αυτές οι άνακαλύψεις, οι πρόοδοι, οι κατακτήσεις της έπιστήμης. Άλλά η γνώση τότε μόνον είναι δύναμη όταν μετατρέπεται σε μορφή ένεργειας. Και τα χωριά μας αυτό άκριβώς στεροούνται και αυτό έχουσι άπόλυτη ανάγκη. Να φτάσει κοντά τους και τα δυνατόν μια άκτίνα από την δλη μορφή ένεργειας της Ιατρικής και της προληπτικής κυρίως υγιεινής, με όσο θα μπορούσε να γίνη μεγαλύτερη και θετικότερη βοήθεια.

Σήμερα, μοναδική ίσως συμπάρσταση και ιατρική περίθαλψη για τα περισσότερα χωριά μας άποτελεί το Α.Κ.Ι., που η έδρυσή του, παρ' έλες τις έλλείψεις που άκόμα παρουσιάζει, άπετέλεσε έναν σταθμό για την άνάπτυξη και τη βελτίωση του έπιπέδου της υγείας των χωρικών μας. Άν πάη κανείς σε ένα από τα Ιατρεία, και μάλιστα στις μικρές κοινότητες που είναι προσηρτημένες στο μεγαλύτερο χωριό, όπου έδρεύει το Ιατρείο, και στις όποτες ο γιατρός πηγαίνει μια ή δυο φορές την εβδομάδα, εκείνο που θα άντικρίση έξω από την πόρτα του είναι μάνες με τα παιδιά στην άγκαλιά και την άγωνία στα μάτια. Και είναι τόσες πολλές αυτές οι μάνες και τόσα πολλά αυτά τα άρρωστα παιδάκια!...

Πολύτιμος βοηθός του γιατρού η Μαΐα στο Κ.Ι., έχει λοιπόν έμπρός της έπιτακτικό το καθήκον να διαθέσει έλες τις δυνάμεις και τις γνώσεις της για να άγκαλιάσει με τη γυναικεία της τρυφερότητα αυτήν την τόσο σφιχτοδεμένη με το έπάγγελμά της «όρθρινή δροσοσταλίδα της ζωής, το παιδί». Άκόμα, καλείται η Μαΐα να

\* Συνέχεια από το προηγούμενο και τέλος.

σταθή δίπλα στην χωρική μητέρα και, ξεπερνώντας το άπλο καθήκον, να άκουμπήσῃ τὸ αὐτὶ πάνω στὴ μητρικὴ καρδιά και μὲ ἀληθινὴ συμπόνια νιώθοντας τοὺς παλμοὺς τῆς ἀγωνίας τῆς νὰ τὴν βοηθήσῃ, νὰ τὴν συμβουλέψῃ, νὰ τὴν διδάξῃ ἀπλὰ και καταληπτὰ ὅ,τι πρέπει νὰ ξέρῃ γιὰ νὰ ἀναθρέψῃ σωστὰ τὸ παιδί τῆς και νὰ τὴν βγάλῃ, μὲ ὑπομονὴ και σταθερότητα, ἀπὸ τὴς προλήψεις και τὴς συνήθειες ποὺ ἀποτελοῦν ἔγκλημα ἀπέναντι τοῦ παιδιοῦ. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ συμβουλέψῃ και νὰ διευκολύνῃ ὅσο εἶναι δυνατόν αὐτὴ τὴ μητέρα νὰ φέρῃ τὸ βαριὰ ἄρρωστο, τὸ ἀνώμαλο, τὸ ἀνάπηρο ἢ τὸ καθυστερημένο παιδί τῆς στὴν 'Αθήνα ἢ σὲ ὅποια ἄλλη πόλη κοντινὴ τῆς περιφέρειας τῆς διαθέτει κατάλληλο γιὰ τρὸ και ἴδρυμα γιὰ νὰ τὸ περιθάλλῃ.

Ὅπως καταλαβαίνει κανεὶς, τὰ μέσα ποὺ θὰ ἔχῃ στὴ διάθεσή τῆς ἡ Μαϊα γιὰ νὰ τὴ βοηθήσουν στὸ ἔργο τῆς δὲν θὰ εἶναι καθόλου πολλά. Γιατὶ δὲν ἔχει κοντὰ τῆς οὔτε νοσοκομεῖο παιδῶν, οὔτε εἰδικὸ παιδίατρο. Δὲν ἔχει καν οὔτε μερικὰ ἀπαραίτητα φάρμακα (βιταμίνες, δυναμωτικά κλ.) γιὰ νὰ ἀνταποκριθῇ σὲ μερικὲς ἔστω ἀνάγκες τῆς βρεφικῆς ἡλικίας. Και αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἔλλειψῃ κάθε ἀμεσης ἰατρικῆς περιθάλλεως και βοηθείας κάνει ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκῃ νὰ διδαχθῇ, νὰ μάθῃ, νὰ καταλάβῃ και νὰ ἐφαρμόσῃ ἡ μητέρα τοῦ χωριοῦ κάθε κανόνα και συμβουλή ὑγιεινῆς ποὺ θὰ τῆς σταθῇ βοηθὸς πολύτιμος γιὰ τὸ παιδί τῆς μὰ και γιὰ τὴν οἰκογένειά τῆς ὀλόκληρη. Και αὐτὸ εἶναι κυρίως τὸ ἔργο ποὺ μὲ τὴν ἀπαραίτητη συμπάρσταση τοῦ γιατροῦ καλεῖται νὰ ἀναλάβῃ ἡ Μαϊα.

Στὸ προηγούμενο ἄρθρο εἶχαμε γράψῃ ὅ,τι μερικὲς ὀδηγίες τοιχοκολλημένες στὸ 'Ιατρεῖο θὰ βοηθήσουν γιὰ νὰ γίνουν πιὸ παραστατικὲς και καταληπτὲς οἱ συμβουλὲς ποὺ θὰ δίνῃ στὴν ἔγκυο γυναίκα. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ διαφήμιση θὰ τὴ βοηθήσῃ ἐπίσης πολὺ γιὰ τὴ διαφύτιση τῆς μητέρας σχετικὰ μὲ τὸ παιδί τῆς. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἔγκυμοσύνης ποὺ θὰ ἔρχεται στὸ 'Ιατρεῖο νὰ ἐξετάζεται θὰ τῆς κινήσουν τὴν περιέργεια, τὴν ὥρα τῆς ἀναμονῆς θὰ τῆς

διαβάσῃ, και αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ πρώτη τῆς ἐπαφή και ἐξοικείωση μὲ τὴς ὀδηγίες, ποὺ θὰ τῆς ἐξηγηθοῦν ἔπειτα προφορικὰ.

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τὴν ψυχολογικὴ κατάσταση τῆς γυναίκας στὸ διάστημα τῆς ἔγκυμοσύνης, θὰ πρέπει τὴς ὀδηγίες αὐτὲς νὰ τῆς ξεχωρίσῃ σὲ δύο περιόδους: σὲ ὀδηγίες ποὺ θὰ πῇ πρὶν, και μετὰ ἀπὸ τὸ τοκετό. Πρὶν ἀπὸ τὸν τοκετό ἡ γυναίκα ἀπασχολεῖ κυρίως τὴ σκέψη τῆς μὲ τὴς ἀνωμαλίες και τὴς κακοδιαθεσεις ποὺ τῆς προκαλεῖ συνήθως ἡ ἔγκυμοσύνη, καθὼς και μὲ τὴν ὥρα τῆς γέννας ποὺ πάντα τὴ φοβᾶται και πολλές φορές τὴν κάνει νὰ ἀγωνιᾶ. Γι' αὐτὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πολλά πράγματα δὲν μπορεῖ νὰ συγκρατήσῃ γιὰ τὸ παιδί τῆς. Οἱ συμβουλὲς λοιπὸν ποὺ θὰ τῆς πῇ ἡ Μαϊα θὰ εἶναι λίγες και ἀπαραίτητες. Θὰ τῆς δείξῃ π.χ. ἓνα πρακτικὸ σχέδιο γιὰ ζιπουνάκι και τὸ κανονικὸ μέγεθος και σχῆμα τῆς πάντας και θὰ τῆς τονίσῃ ὅ,τι τὰ μάλλινα ὑφάσματα δὲν εἶναι καθόλου κατάλληλα γιὰ τὰ ἐσώρουχα και τὴς φασκιῆς τοῦ παιδιοῦ. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πρέπει και ἐπιβάλλεται νὰ τῆς μιλήσῃ ἐπίσης γιὰ τὸ κρεβδατάκι τοῦ μωροῦ. Στὰ περισσότερα χωριὰ τὸ κρεβδατάκι θεωρεῖται τελείως περιττό. Συνήθως τὸ νεογέννητο τὸ κοιμίζουν κοντὰ στὴ μητέρα, και εἶναι γνωστὸ πόσο ἐπικίνδυνη και ἀνθυγιεινὴ συνήθεια εἶναι αὐτὴ. Κατόπιν φτιάχνουν μιὰ κούνια κρεμαστὴ στὸ ταβάνι, ποὺ μέσα τὸ μωρὸ βουλιάζει τόσο, ποὺ λυγίζει στὰ δύο. Σπουδαῖο λοιπὸν ζήτημα αὐτό, νὰ πείσῃ ἡ Μαϊα τὴ μητέρα ὅ,τι δὲν εἶναι δύσκολο σὲ μιὰ ὥρα χασσομεριοῦ νὰ φτιάσῃ ὁ πατέρας ἓνα ἀπλο και στερεὸ ξύλινο κρεβδατάκι γιὰ τὸ μωρὸ τους.

Και μιὰ ποὺ ἡ κουβέντα θὰ εἶναι γιὰ τὸ κρεβδατάκι, θὰ συνεχιστῇ και γιὰ τὸ στρώμα. Κυρίως, θὰ τονίσῃ στὴ μητέρα, ὅ,τι μαλλὶ στὸ στρώμα τοῦ παιδιοῦ, γιὰτὶ σὲ ὅλες τὴς περιοχὲς ποὺ ὑπάρχουν πρόβδτα τὸ μαλλὶ εἶναι φτηνὸ και πρόχειρο. Πολύτιμο βέβαια γιὰ πολλά πράγματα, ἀλλὰ ὄχι γιὰ τὸ στρωματάκι τοῦ μωροῦ.

Μετὰ τὸν τοκετό, οἱ ὀδηγίες εἶναι πολλές. Κάθε ἡμέρα και ἑβδομάδα τοῦ παιδιοῦ ἔχει και τὴς δικὲς τῆς. Και θὰ εἶναι

πολύ μεγάλος συντελεστής στήν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου της νά ξέρη ἡ Μαῖα τήν τέχνην νά τοποθετήσῃ αὐτές τίς ὀδηγίες ψυχολογικήν, νά ἀξιολογήσῃ τή σειρά τους καί νά τίς προσαρμόσῃ μέ ἐτοιμότητα καί κρίση στήν ἀντίληψη τῆς μητέρας, στό οἰκονομικό ἐπίπεδο τοῦ σπιτιοῦ, καί γενικά στίς συνθήκες διαβίωσης τῆς οἰκογενείας. Π.χ. τήν πρώτην ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ, μέ ἀφορμήν τὸ πρῶτο χαμόμηλο ἢ τσάι πού θά δώσουν στό νεογέννητο, τῆς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά πῇ ὅτι ἡ ζάχαρη πρέπει νά βράσῃ μαζί μέ τὸ νερό, καί κάνοντας τὸ ντύσιμο τοῦ βρέφους θά ἐξηγήσῃ πόσο κακὸ κάνει ἡ φασκιά πού τόσο πολὺ τὴ συνηθίζουν στὰ χωριά μας.

Δὲ θά τῆς δώσῃ δύο ὀδηγίες μαζί, γιατί δὲ θά τίς συγκρατήσῃ. Ἀλλὰ μία μία, καί παίρνοντας πάντα ἀφορμὴ ἀπὸ ὅ,τι θά ὑποπέσῃ στήν ἀντίληψή της ἢ θά τὴν ρωτήσῃ σχετικὰ ἢ μητέρα.

Ἄν χρειαστῇ νά ἐπιμένῃ σὲ κάτι, θά τὸ κάνει μέ σταθερότητα, ἀλλὰ χωρὶς καθόλου ἐκνευρισμὸ καί προσέχοντας ἡ ἐπιμονή της νά ἀφορᾷ πάντα τὴ σπουδαιότερη ἀπὸ τίς ὀδηγίες. Τὸ ὕψος της πρέπει νά εἶναι φιλικό, ἐγκάρδιο, ὅσο τὸ δυνατό πιδ ἀπλό, χωρὶς νά φαίνεται καθόλου ὅτι κάνει τὸ δάσκαλο.

Στίς καθημερινές ἐπισκέψεις στὴ λεχωίδα, μέ λεπτότητα καί προσοχὴ παρατηρώντας τὸ κάθε τι μέσα στό περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ, θά καθοδηγῇ, θά συμβουλεύῃ καί προπαντὸς θά ἐξηγῇ μέ λεπτομέρειες καθε καινούρια ὀδηγία πού δίνει. Πῶς καί γιατί πρέπει νά γίνεται ἔτσι, σὲ τί θά ὠφελήσῃ καί θά βοηθήσῃ τὸ παιδί, ἀπὸ ποῖο κίνδυνο θά τὸ προφυλάξῃ κτλ.

Οἱ ἐξηγήσεις αὐτές, πού μέ ὑπομονὴ καί εὐγένεια δίνονται, εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ δύο λόγους: Πρῶτα πρῶτα, ἡ μητέρα κολακεύεται πολὺ, αἰσθάνεται νά μεγαλώνῃ ἡ ἐμπιστοσύνη της γιὰ τὴ Μαῖα καί τὸ παίρνει στό φιλότιμο νά καταλάβῃ καί νά ἐφαρμόσῃ ὅ,τι τῆς λέει. Καί δεύτερον, ἀκριβῶς ἐπειδὴ καταλαβαίνει μέ τὴν ἐξήγησιν ποῖο εἶναι τὸ σωστὸ, μεγαλώνει ἐπίσης ἡ διάθεσή της νά τὸ ἐφαρμόσῃ.

Βεβαίως ἢ ἀποστολῇ τῆς Μαῖας κοντὰ

στό βρέφος δὲ θά τελειώσῃ μόλις τελειώσῃ καί ἡ λοχεία τῆς μητέρας. Ἐκτὸς αὐτοῦ στό χωριὸ ὑπάρχουν καί ἄλλα βρέφη, καί ἀσφαλῶς πρέπει ἡ προσπάθειά της νά τὰ συμπεριλάβῃ κατὰ τὸ δυνατόν ὄλα. Ἐπιβάλλεται λοιπόν, μέ δική της πρωτοβουλία καί μέ τὴν ἀπαραίτητη συμπάρασταση καί συνεργασία τοῦ γιатροῦ, νά δημιουργήσῃ ἓνα εἶδος συμβουλευτικοῦ σταθμοῦ μητρότητος. Θά ὀρίσῃ δηλαδὴ ἓνα ἢ δύο ἀπογεύματα τὴν ἐβδομάδα νά φέρνουν οἱ μητέρες τὰ παιδιά τους στό Ἰατρεῖο γιὰ παρακολούθησιν.

Γιὰ νά μπορέσῃ νά λειτουργήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν σωστὰ ὁ συμβουλευτικὸς σταθμὸς, θά χρειαστῇ ἓνας βρεφοζυγός, πού ἐὰν δὲν τὸν διαθέτῃ τὸ Ἰατρεῖο, θά πρέπει ἡ ἐπιμονή της νά γίνῃ πολὺ ἐνοχλητικὴ πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ὡσότου τοὺς πείσῃ νά τὸν ἀγοράσουν. Ὁ βρεφοζυγὸς εἶναι ἀπαραίτητος, γιατί ἀφ' ἑνὸς θά βοηθήσῃ πολὺ γιὰ τὴ διάπλιωσιν τῆς κανονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ καί ἀφ' ἑτέρου θά προσελκύσῃ πολὺ τὴ μητέρα, πού τὸ βάρος τοῦ παιδιοῦ της τῆς κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον καί τὴν περιέργεια.

Καί ἔτσι, μέ ὑπομονὴ καί ἡσυχία δίδεται ἡ εὐκαιρία στὴ Μαῖα νά συζητήσῃ μέ τὴν μητέρα γιὰ τὸ παιδί της (καί ποιά μητέρα βαριέται αὐτὸ τὸ θέμα!), νά ἀκούσῃ τίς δυσκολίες της καί τὰ παράπονά της, καί μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ψυχικῆς ἐπαφῆς πού δημιουργεῖται θά εἶναι εὐκολώτερο νά τῆς μιλήσῃ γιὰ τίς ὑγιεινές συνήθειες τοῦ μωροῦ, γιὰ τὴν καθαριότητα, γιὰ τὸ μπάνιο, καί προπαντὸς γιὰ τὴ διατροφή, πού τίς περισσότερες φορές ἡ μητέρα ἀγνοεῖ καί τίς πιδ στοιχειώδεις λεπτομέρειες.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ ὄλα αὐτά, στό συμβουλευτικὸ σταθμὸ δίδεται πολύτιμη εὐκαιρία μέ τὴν προσεκτικὴν ἐξέταση τοῦ παιδιοῦ νά ἀνακαλυφθοῦν πολλὲς παθολογικὲς καταστάσεις, πού ἡ μητέρα ἢ δὲν τίς ὑποψιάζεται καθόλου ἢ τίς θεωρεῖ φυσικὲς καί ἀθεράπευτες. Ὅπως π.χ. διαμαρτίες διαπλάσεως, διάφορες ἀναιμιῖες (καί εἶναι τόσα πολλὰ παιδάκια ἀναιμικά!), καθυστέρηση ὀδοντοφυΐας (ἔνδεκα καί δεκατριῶν μηνῶν πολλὰς φορές), ἀδενόπαθειες, ἀναπηρίες

διάφορες καὶ ἄλλα. Καὶ τότε, ἀνάλογα μετὴν περίπτωση, ὁ γιατρός θὰ δώσῃ κατάλληλα φάρμακα ἢ θὰ ἐξηγήσῃ στὴ μητέρα πόσο εἶναι ἀνάγκη νὰ πάῃ τὸ παιδί τῆς σὲ εἰδικὸ γιατρὸ καὶ ἴδρυμα στὴν κοντινὴ πόλιν ἢ καὶ στὴν Ἀθήνα, ὅπου θὰ τὸ περιθάλψουν κατάλληλα. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς θὰ χρειαστῇ ἕκ μέρους τοῦ γιατροῦ, ἀλλὰ κυρίως ἐκ μέρους τῆς Μαῖας ποῦ μετὴν διπλὴ τῆς ιδιότητάς ἐρχεται πρὸς κοντὰ στὴ μάνα, πολλὴ ὑπομονὴ μὰ καὶ ἐπιμονὴ γιὰ νὰ πείσουν τοὺς γονεῖς νὰ τὸ ἀποφασίσουν. Πρέπει ἀκόμα νὰ τοὺς διευκολύνουν ὅσο εἶναι δυνατόν δίνοντας ἐξηγήσεις καὶ ὁδηγίες, τί κατάλληλα ἰδρύματα καὶ νοσοκομεῖα ὑπάρχουν, πῶς θὰ ἀποταθοῦν σ' αὐτὰ κτλ. Δύο εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια ποῦ θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα σ' αὐτὸν τὸν τόσο δύσκολο μὰ συγχρόνως τόσο βαθιὰ κοινωνικὸ καὶ ὁμορφο τομέα τῆς ἐργασίας τῆς : 1) ἡ συνήθεια καὶ 2) ἡ φτώχεια.

Ἡ συνήθεια, ἢ μάλλον οἱ συνήθειες ποῦ αἰῶνες ὀλοκλήρους ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ κληρονομοῦνται ὡς ἄγραφοι νόμοι, εἶναι τόσο δυνατὲς στὴ συνείδηση τῶν χωριανῶν μας καὶ ἔχουν ἀνακατευθῆ μετὸς τῶν προλήψεων καὶ πρόχειρα γιατροσόφια τόσο πολὺ, ποῦ χρειάζεται πραγματικὰ μεγάλη προσπάθεια ποῦ δὲν θὰ πρέπη νὰ ἀπογοητεύσῃ καὶ νὰ ἀποθαρρύνῃ τὴ Μαῖα γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ νικήσῃ καὶ νὰ ξεπεράσῃ τὸ ἐμπόδιο αὐτό. Καὶ ὅλες αὐτὲς τὶς συνήθειες καὶ τὶς προλήψεις τὶς ἐδημιούργησε στὰ χωριά ἢ ἀνάγκη, ἢ ἔλλειψη καὶ οἱ τεράστιες δυσκολίες γιὰ κάθε ἱατρικὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψη. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται μετὰ πολλὴ συμπάθεια, πλήρη κατανόηση καὶ ὑπομονή.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ φτώχεια, ποῦ σὲ κάθε τῆς βῆμα θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα, εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα ἐχθρὸς τῆς υγείας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν πρέπει καθόλου νὰ τὸν παραγνωρίζῃ, ἀν θέλῃ νὰ ἐπιτύχῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ στὸ ἔργο τῆς. Καὶ εἶναι τόσο δύσκολο νὰ καταπολεμηθῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς στὸ χωριό, γιὰ τὸ δίνει τεράστιες διαστάσεις ἢ ἀγνοία, οἱ συνθηκῆς διαβιώσεως, καὶ μάλιστα οἱ μακρινὲς ἀποστάσεις. Στὴν Ἀ-

θήνα π.χ. μετὰ ἕνα φτηνὸ εἰσιτήριον καὶ ὁ πρὸς φτωχὸς οἰκογενειάρχης μπορεῖ γρήγορα καὶ ἀμέσως νὰ πάῃ τὸ παιδί του σὲ εἰδικὸ γιατρὸ καὶ ἴδρυμα. Στὸ χωριό, γιὰ νὰ μετακινηθῇ σὲ μιὰ περίπτωσιν ἀνάγκης, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τεράστιον καὶ ἄλυτον τὶς περισσότερες φορὲς τὸ οικονομικὸ πρόβλημα.

Ἐξοδα μεταφορᾶς, διαμονῆς, φάρμακα κτλ., γιὰ τὸ χωριὸ λείπουν ἐπίσης οἱ κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις ποῦ τόσα θὰ μπορούσαν νὰ προσφέρουν στὶς περιπτώσεις αὐτὲς (τί ὑπέροχον ποῦ θὰ ἦταν ἂν τὰ Ἀγροτικὰ Κοινωνικὰ Ἱατρεῖα συμπεριελάμβαναν ἐπίσης τὴν φαρμακευτικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν!).

Πῶς λοιπὸν θὰ πολεμήσῃ ἡ Μαῖα αὐτὸ τὸν ἐχθρὸν, καὶ μάλιστα χωρὶς κανένα ὄπλον; Τὸ πρόβλημα εἶναι τόσο δύσκολον ὅσο καὶ ζωτικόν. Πολλὲς φορὲς οἱ προσπάθειές τῆς, οἱ συμβουλές, οἱ ὁδηγίες ὑγιεινῆς θὰ σκοντάψουν ἐπάνω στὴν ἀπάντησιν: «Τὰ ξέρομε ἑμεῖς αὐτὰ, ἀλλὰ δὲν ἔχομε τὰ μέσα νὰ τὰ ἐφαρμόσωμε.» Καὶ ποῖος ἀρνεῖται ὅτι κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἔχουν δίκιον; Ὑπάρχει ὁμοῦ καὶ ἕνα μικρότερον ποσοστὸ ποῦ δὲν ἔχουν δίκιον, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ καταλάβουν καὶ νὰ ἐκμεταλλευτοῦν οἱ ἴδιοι γιὰ ὄφελός τους ὅσο εἶναι δυνατόν περισσότερο. Νὰ λυτρωθοῦν κυρίως ἀπὸ συνθηκῆς διαβιώσεως τελείως ἀνθυγιεινῆς γιὰ τοὺς μεγάλους, καὶ καταστρεπτικῆς γιὰ τὸ παιδί, οἱ ὅποτες μετὰ λίγη καλὴ θέλησιν μποροῦν νὰ διορθωθοῦν, καὶ ποῦ ἡ ἐπιμονὴ σ' αὐτὲς αὐξάνει καταπληκτικὰ τὴν τραγικὴν εἰκόνα τῆς φτώχειας καὶ δεκαπλασιάζει τὶς συνέπειές τῆς. Νὰ λοιπὸν ὀλοκλήρῃ καὶ ζωντανῇ πάλιν ἡ ἀποστολὴ τῆς Μαῖας, ποῦ καλεῖται μετὰ ὅλες τῆς τὶς δυνάμεις νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὸ τὸ τόσο νευραλγικὸ σημεῖον καὶ νὰ μεταγγίσῃ σταγόνα σταγόνα, στὴ μητέρα κυρίως τοῦ χωριοῦ, τὶς ἀλήθειες ὅτι «ἡ πάστρα εἶναι μισὴ ἀρχοντιά» ἀλλὰ εἶναι προπαντὸς καὶ υγεία καὶ προφύλαξι ἀπὸ ἕνα σωρὸ ἐπικίνδυνες ἀρρώστιες. Ὅτι ἡ σωστὴ διατροφή, ποῦ ἀποτελεῖ βασικὸν σημεῖον τῆς υγείας γιὰ ὅλη τῆς τὴν οἰκογένειαν, ἐξαρτᾶται πρῶτα ἀπὸ τὴν νοικοκυροσύνην καὶ τὴν

κρίση της καί ἔπειτα ἀπό τὰ χρήματα πού θά διαθέσει, καί ὅτι ἡ καλή διάθεση, ἡ ἡρεμία, ἡ ὑπομονή, ἡ ἔλλειψη κάθε νευρικότητος ἐκ μέρους της θά κάνει ἡρεμο καί χωρίς νευρικότητα τὸ παιδί της, καί ἐπομένως θά τοῦ χάριση τὴ βία καί τὴν προϋπόθεση γιὰ νὰ γίνη ἓνα ὀλοκληρωμένα γερὸ παιδί.

Στὴν καθημερινή της ἐπαφή μὲ ὄλον αὐτὸν τὸν τομέα τῆς ἐργασίας της ἡ Μαῖα τοῦ Α.Κ.Ι. πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψη της ὅτι θά κουρασθῆ, θά αγωνισθῆ, θά μοχθήσῃ. Παράλληλα πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμη σὲ κάθε της βῆμα, σὲ κάθε της πέρασμα ἀπὸ τὰ δρομάκια τοῦ χωριοῦ, νὰ ἀκούσῃ ἓνα παρὰπονο, νὰ διακρίνῃ μιὰ δύσκολη περίσταση, νὰ νιώσῃ τὸ κλάμα ἐνὸς μωροῦ, νὰ δώσῃ μιὰ συμβουλή.

Δὲ θά χάνῃ ποτὲ τὸ θάρρος της, δὲ θά ἀπογοητεύεται. Δὲ θά πῆ: «Τί μπορῶ νὰ κάνω ἐγώ, ἓνα ἄτομο, σὲ τόσες ἐλλείψεις καί ἀνάγκες;» Ὁχι, μπορεῖ νὰ κάνῃ πολλά, καί πρέπει καί ἀξίζει νὰ προσπαθήσῃ, μὲ τὴν πίστη καί τὴν ἀποφασιστι-

κότητα στὴν καρδιά καί τὸ χαμόγελο σὰ χεῖλη. Γρήγορα θά δῆ τοὺς πρώτους καρπούς τῶν κόπων τους νὰ προβάλλουν δειλὰ δειλὰ στοὺς κλώνους: ἓνα παιδάκι σώθηκε· μιὰ μητέρα ἀλλάξε μὲ τὴν καθαριότητα τὸ περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ της, καί τόσα καί τόσα ἄλλα, μικρὰ στὴν ἐμφάνισή τους ἀλλὰ μεγάλα καί ζωτικὰ στὴ σημασία τους, πού θά τῆς δίνουν χαρὰ καί ξεκούραση. Καί κάθε μέρα, μέσα ἀπὸ ὄλον αὐτὸν τὸν ἀγώνα πού ἀπαιτεῖ ἓνα συνεχὲς δόσιμο τοῦ ἑαυτοῦ της, θά βλέπῃ καί θά νοιώθῃ ὅτι ὁ ἑαυτός της εἶναι πού, στὴν προσπάθειά του νὰ δώσῃ, θά πάρῃ περισσότερα, θά πάρῃ περισσότερα κοινωνικὴ πολυτιμη. Θά ἀποκτήσῃ κρίση, ἐτοιμότητα, δύναμη. Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα θά τελειοποιῆται καί θά ὀλοκληρῶνεται ἡ γυναικεία της προσωπικότητα, πού μαζί μὲ τὴν ἀπαραίτητη ἠθικὴ ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρα της θά τὴν ἀναδείξουν μιὰ πραγματικὴ κοινωνικὴ ἐργάτρια, ἀντάξια ὅχι ἀπλῶς τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ τῆς ἀποστολῆς πού τῆς ἐμπιστεύθηκε ἡ Κοινωνία.

ANNA ΣΤΕΛΕΤΑΡΗ

Διπλωματοῦχος Μαῖα Σχολῆς Μαιῶν  
«Βιργινία Σκυλίτση»

